Sel R
B. 345

S/S. 3. 22
R. 711

షోడశకుమారచరిత్రము.

వ. అభ్యుదయ పరంపరాభివృద్ధిగా నాయొనర్పంబున
నినకథా కల్పవల్లీ హేమతల్లికకు నాలవాలంబగు వాఁ
ప్పురం బెట్టిదనిన

గీ. అచటి వము [illegible] రమునఁ
గాపురంబుండు నాఁడు జూడఁగ దతి వచ్చి
కొటు సురరా కకరాంఁ దుకై గూర్చిఁ జుట్టి
బాలియుఁ న్నెల్లలా పాలుపరిధి మెఱయు.

సీ. అత్యుదయోన్నతి నెంతయు నందవారి
మలకమలాకరయుస్థాన మనఁగ వెలసి
కుపలయప్రియహేమ వైరాగపురుమోహ [illegible]
యులరు నప్పురిపరిఖ యుగద్ది బ్బి బ్రంసి.

గీ. మహిత సన్మార్గవర్తనమాన్యులగుచుఁ
బాలుచు నినరాజ [illegible] లైనఁ
ధరలు వఁదఁ బైయు పెంపునఁ దనరి వీటఁ
గాపురంబు ల్లు [illegible] కాపురు ప్రజలు.

సీ. దానమాన్యుదాను? హేమ [illegible]
తరగి వంతలువు [illegible] దరఁ బరంగ
ను పరి [illegible] స్థాపి [illegible] లర [illegible],
లలఁతి [illegible] లఁ గలసి పెరయు,
(శు)వుదశేశి లోల బాలావలి [illegible],

చంద్రబింబంబుతో సరసమాడ,

కనకరత్నవిభ్రాంతిఘనసౌధశాలలు

బహుళ విమాన సంఘముల గెలువ

వారువతోక్తి కమనీయ యశోవిలాసముల

బహు వనారామ చిత్ర సంపదల [illegible],

విజ్ఞ నెంతయు విస్తరిల్లు

సురపురంబన నాస్త్రేశ్వరపురంబు.

మ. అమరుల [illegible] వల్లభు [illegible]

[illegible] నాగ [illegible] తన [illegible] ని

త్యము [illegible] దానవుల [illegible]

భ్రమము [illegible] సేయంగ [illegible]

క. [illegible] వెల్ల [illegible] బులు

[illegible] వెల్ల [illegible]

స్త్రీ వెల్ల [illegible]

[illegible] [illegible]

సీ. [illegible] గిరి [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

వెలువెల్ల [illegible]

పారి నీల మూర్త్తుల నమరేనసంగ
జలధికిలకిరులను నెరయారనాళ్లక
మొఘ బృందముల బ్బిమి లంగినటంగ
నవ స్వర్ణాన్వితి నెంతెంతలైన చెన్నమూతి.
వందనీయ బ్రహ్మ స్వర్త్రనంద మొందిన
దీనుత సత్వాంబులను సాపృష్టిమెఱసి.
తనరు నప్పుడి భ(ద) దంతావళోధ్యులు.
గీ. సిరులు మెఱసిన వాఁడు నా! పురవరులకు
మిసిమి మీఱి,
యనుని తుషార గంబు తిలంగంబు తిరంగ వెలయు,
వెల్లనైయుండు వెలుపు విధి కాలమున,
వ. అరదము పూన్పు నెన్నెడి తదనప్పుడు నెత్తుటి సాయంబులతో
ఖరకరు నశ్వముల్
సూతుడు మొన్నడు నాడు రమ్ములుగ
పురిఁగల యుత్త మాశ్వములఁ బూంచిన నెక్కె రామభద్రుడుత్?
క. నవము చైత్రమాసాంతములఁ
(బ్రి) విమల వక్షో(త్రి) బ్బరామా బ్రదాసముల నుద్రా
ద్రవశపు(త్రి) సాదంబుల (
(బ్రి) వహించు గంగ నిండు (ప్ర)ప్రసన్నమిక్.

గీ. నెఱయ నప్పురి వజ్ర(త్రి)ల నీల మణుల
[illegible]ంతి సంగతి నాంకె రం-శ గంగ యొప్పు.
చందమున నమొంటి మాంధఁ ధఁ గాంక్షిం దితో - -

సీ. తేనియల్ నిండారఁ దొరఁగిన
నలరారుచుండ నచ్ఛాక్షరములు
సౌగంధికములు లాసనగల విధి నిటఁ
(ప్ర)బలి త్రై(త్రి)వి నరాంబునములు
నిరుడ సంజెలు పొందు

పలుకలు బిందిన ఫలరసంబుల నీటి
నల్లసిల్లారు పుష్పవల్లికలను
గలిగి బహిరంగాంబులు పొలుపుమీఱు
జనుల కెల్ల వెలుంబు నామనియె కాఁగ
సార్థ

సెయ్యనలవియుగునె.

సీ. వాతులు విన్మైన
ంబు తెసఁగఁ?, మెసఁగ
మెఱుఁగారు తోరలు నెఱి దప్ప నొందఁగాంటి

గరవసందర్శన

కంఠ్యాక కాలమును ఖ్యా విశ్రాంతి
అన్నారు దిక్కులై చెన్నారు నును గమ్ము
పుష్పాది తల్పులంబోరవి పోరవి
చెలువు మిగిలిన యావ్వౌ కాలంపులందు
తాంత్రులై తురం

మన్ననంగ నివె గరువాని
త్రైళ్య దాంబెరు వికలి పిల్లాలునంగ
సీ॥ రాజితపుష్పవరాగంబుఁబరగించు
మదభృంగమోహనాంస్పదతఁగాంచి
రమణీయము
కలనమెఱయు
కర్పూరచందనకస్తూరికాసార
భంబుల నాకర్షకంబు సేయు
వివిధకేళీలోల విటవిటీసురత(శ్ర)
మంబులనున్మాటనంబౌ నర్వు।
గరి

సంతసము గౌరవముతోడ
మందపవనుండు సిద్ధుకుమారు

వ. అప్పురంబునకధీశ్వరుండు-
సీ. శీల వేల్పుల నెల్ల ? నసినసా జాలగ్నావి
జాస్తి

గానేరాజు తాంతరత్తి
ద నిద్రిఁ గలుగు మందరము వేలఁ గలంచి
రారాజు బలములు రాజుతాల్
వరికాలలుపులునాందు

ట్రిరాజు కాలాస్వయము బాధ్యతుఁ రవిరాల
రాజు రాజుకిరీట విభూతి భూకల్ప
కిరణాన రాజునారద్యు మాలగాఁ రావి
రాజులు గారి జెడతుఁ లా బునవు బుళంగదు॥

మ॥
ంతాలకే
సరిదైతేయుబ్బ యార్తదేవగారక్షా తఫుఁడు గాణ్బీ
కరతేజోనిధి సర్వసన్నుతకృపాయాశంబు ధర్మాత్రియా
నిరతుండా జనమౌని మెయండునే.

వ.

భాంధవియును సంగమలయు నశ్రమ వింపులుగా
మహనీయరాజ్యభోగంబులను భవింపుచుండఁ (బు)బ్రావతికి
శతానీకుండను కుమారుఁడుదయించె

క. వరపుత్రుఁ గోరికమలా
తరుణి మగ నాలని యుతిఁదరు సొందువళా
ధరు నారాధింపంగాఁ
బరమేశ్వరుఁ డొసఁగ జనాంత పారకేరులంటాకెన్.

సీ. పెన్పెం

(ఇక్కడ 7 వ పుటలోని
భాగము)

గుత్తి

జిగి మీరంబా వెలిపట్టు చేలసంగరమున
నెరుసారెర మూఁడు వస్త్రియలు చెరె
బొమ్మంచుదరి పసింది వన్నెల పదకంబు
దాపున నొప్పారు పాదవక్షిత్తి,

తావులు   సంగతి

పూలు పారుత్రిల్లని ఝూతి ఫ్యూఁత [illegible] త,
అసు మురసతి వయసు మెఱుగ వాఁడునైన వేల్పు
దన పా... ? కల లోన నందమున గనుఁ జూడి
రమ గామిాలజా నెన్నెం యుర్వంతి వంచు
నేఱ దెలిపె అపక్షినే మిత్రరా తె.

వ. అట్టి మేని పెలగని యాగ్గాంబున నమేలుకని యు
య్యనితివతనపతి రావల్లభుఁ తెలు బెప్పలు నీడంటు
...బున నుల్లసిల్లిని కొన్న పుత్రరత్నంబుదయించు న
నిక్షిప్తిని నాఁటం దరి తమాం నసుంతగుమ స్వంతఁగా
దినసంబులకు నెలమసతిన.

సీ. మానినీరత్నంబు మధ్యంబు తోరణ
వలుద వైయూరు లుబెలుప్పు మీఱి వె
సుత తెలలాలనంబు బొలుకెరంబు లెలోనే

ఉ. యారుగ [illegible] వెలుప్వారి కెవ్వరేఁ దాఁగెఁగె
నవనీల కుంతల! యంగవల్లి కంపారఁ
బలుకఁగాఁ జేకట్టులుపలు కేఁబాట
శీతాంశు బింబాస్య నెయ్యంపు లితారాద
నలసంబు లప్పు నెత్తెంచలముల.
జలజలోచన నతప్రా[illegible] శు ధనుదాఁటెఁ బెఁ
జూవనే వృద్ధిఁ గొబ్బులు సందడించెఁ
తరుణి నాలుకే చెప్పులకసు నెరప్రపతరిపెఁ
చెన్నుదయుఁగువు గర్భ[illegible] శ్రీ కేశవము నిఁ.
చ. అలసమాలబ్యాస్కె జె యుష్ప్రలి నయంబు త్రియంబు జానరించె.
నలుపునఁజేరఁ దీయుటఁయు మనః ప్రమదా వహామయ్యూ బ్జన్నదో (జూకుశికి)
ద్యులపెలఁ బొటించుఁ మండియును నవీన విలాస సుబన్నలందులన్
బొలుపసలారు గర్భవుననబోఁటి మినయ్యుగురాజుఁ బోఁటికిన్!
గీ. పదఁతి జనుదోయి పోలమ కుంభములకంటె
నొప్పు గజకుంభములకంటె నొప్పు ననఁగ
జనుల కన్ను మాటి దాఁకె కందెనాయ నయ
గర్భసంపదఁ బెనుమొనల్లప్పు దొప్పె.
గీ. నిద్దులనర్థింటి నింటింట నెలుపుకొలిపి
ధరణిఁ బేదలు లేమింత నరయఁ గారు
నేరు దీపులు నేలంగ నిప్పుఁ గారు.

గురుబు ద్రానంద మొదలిం పం గారు నతివ॥

వ. ఇవ్విధంబున గర్భ సంపదం బెను పువవింబిన వవాసంబు
లుంబరి పూర్ణంబుల గుటు నంతను శ్రీశు జనమ దినంబు
న

క మారుని శ్రీగు
మారునిఁ జెల్లెం గఁ గరఁగిమ వాని యొమ శుభ్రాం
కారు మనో హారతేజ॥
స్వ్వరుఁ గువారకునిఁ గని యొ[illegible]దం బెసఁగెఁ.

క.

? సింగాంచిన యావత్తులు కి[illegible]. ?

వ. వృ్దయమంలు బ్బనెుండా[illegible]రుల విశిష్టి విధంబని చెప్పబం
వృ్దుమ ద్రురం పుటాటిలవు మెల్లలరయఁ నుసిఁగిం[illegible] పుమాలె
ముదితయు నిరాక్షుఁ దుంగాడువు ముగ్ధ్వలఁ [illegible] లునివా నియెున్నరుఁ
రమావిబ్ర వైర్కాలు శరాబ్జ [illegible]

వ. ఇట్లుతి గౌరవంబు నంబెను పంచారిఁగి సమ[illegible] సమయ
సమారచిత శౌలోపనయనుండై
సీ. వేదవేదాంగము వివిధ పురాణేతి
హాసము తర్క ధర్మార్థ గాస్త్ర -

మలలను నాయుర్వేదమును ధనుర్వేదంబు
భరత శాస్త్రంబును బంచబాణు
శాస్త్రంబు కామందకాఖ్యంబగు నర్థ
కారాపదంతిముఖ్య ప్రదీప
భరాంప చలనయిల శిక్షణముల శిల్పి శాస్త్రంబు
కావ్యము లలక్షణాగ్రంథములను,
నాటకంబుల నర్ఘ్యా సాచారాదిశాస్త్ర
పంచమును నలవఠంగ శిక్షించి దుష్ట
మం బరరథాధిరోహ కుశలుండైని
రాజ్యంబై సొందె మిగుల ఖ్యాతి మెఱసి,

వ- నవయౌవనంబు నందు సమాసంబున జనావేజయ
జనార్థుండు రాజకుమారుని తా శేఖరుండగు శతానీకు
నిని జరాస్సంబునకు నభిషిక్తుం జేసి యుక్తమగు వేడుకను
మారునకు యౌవరాజ్యపట్టంబు గట్టి సమస్తంబున
ప్పగించి తానును దేవేరియుం బును తపోవనంబునకరిగి
న

క. లోకైకేశ్వర శివ శవా.
నీకుం దురాజ్యభారంబు నర్ప

క.

మఠమునందలరంగాఁ
దొరవేల యుఁజై బంధుజ
నావశికత్వ తశు భ్రమము సాంపాదించెఁ.

సీ. మంగళతూర్యసమూజంబు నకుమున్న
న దుందుభ్యులు మ్రోసె
నర్తకీమోవాననాట్యంబునకుమున్న
నిర్ఝరీనృత్యంబునింగిఁజెలఁగె
సతివలు శోభనాక్షతలు చల్లకమున్న
సారపుష్పవర్షము కురియుఁడాఁటఁగ
బ్రాహ్మణాశీర్వాదరావంబునకుమున్న
యనిమిషకోటి దీవనలు గూరె

గీ. బాలసేతదక్షిణా పవనంబు వెలసె దిశలు
వాద్వసావాసుఁతఁ(బ)దత్తిస్వామియాలి
జనవరుఁడు వేడ్క(బి)యుదుంది సకలలోక
మోదకరమైనయాక్యవరాణాలి యుసాయుసా.

వ. (అ)ట్టివం మహోత్సవంబున జినదేవుమహోనాథుం
డు నానావిధ [illegible] ములుగా మిత వస్త్రాభరణంబు
లు బంధుమోన్నతాంబులు జపమహోవంబులునాన
రించినయు మితపరివారుండై కులగుణసకలగౌరవ

ఝుంఝను నాదంబితి నవెలుఁదవి పక్షంబున విదియ
చంద్రుం బోలె ననుదిన ప్రవర్ధమాన[illegible]తగు వారలు దద్యం
బలుకులు పలుక

క

సెమ్మని యుపరా

కైకవుతా కరుఁదురు విభ
వాకరుఁడైయను దినంబు నన్వంగ గాళ్ళున్.

సీ. అంగవిహీనతయును వారవిరోధ్రవయుమాని
కనుపట్టువు కలకొలను గనంగ,
వనవాసమును గృష్ణవర్తి జీవితనుమాన్న
విలసిల్లు నిందిరా విభుఁడనంగ
బలుగు వందంబు సునౌరవి కెందు సునాని
సంపూర్ణరుచి నొప్పు చంద్రుఁడనఁగ
భువవిద్యానంబును ఖరవైర [illegible] ముపూని
తనుపువ్వై బెను లోందు తపనుఁడనఁగ

తే. రూపతనుకాంతి లక్ష్మితోడ గాలివాలె
నఖిలలోకోద్ధారము బుద్ధియంతి సుఖుల్
చక్రంబ నాఁ జెల్వలర మానసానందము
నఖిల కమలం కరుఁదు కమలాకరాభిలు

మ. జగదానంద విహార! హరివంతుల్ పెంపుతో [illegible] సంపన్న ప

స్వగభూషార్పితభావభావజతశక్రైనెపుత్రీపుత్రీప్రియా
సుగమాహారగభీరజీరవీంతకేశాదివ్యమానక్షమా
గగనాంభోగదిశాంతశాంతమదరంగద్వేషగర్వోదయా!

క. అఖ్యానకల్పితకథా
పాఖ్యానాంభోక్తయికాంప్రపంచరవాంస్వ
వ్యాఖ్యాఖ్యానవ్యావరంగా
ప్రఖ్యాతచరిత్ర! వికచపంకజనేత్రా!

మాలిని. శమదమగుణామోదీ శైవసిద్ధాంతవేదీ!
సముచితనయసిద్ధ సంచితైశ్వర్యసిద్ధ!
యమనియమధురీణా యజ్ఞకర్తృప్రవీణా!
శమితదురితవేగా! సాంద్రితాంత్యాంగరాగా!

— గద్యము —

ఇది శ్రీమద్వైనెలకంటిసూరనామాత్యపుత్త్రపవి
త్రితసగోత్రపవిత్ర సుకవిజనమైత్రీవిధేయ అన్న
యనామధేయప్రణీతంబైన పాండురంగ
చరిత్రంబునందు ప్రథమాశ్వాసము.

శారదశకుమారచరిత్రము.
ద్వితీయాశ్వాసము.

క. శ్రీమద్విరించివరుణీ
కోమలవీణానినాదకూలంకషవా
గ్భ్రామాబ్ధిరామసుకవి
స్తోమనుతాన్వత్వ! యనూనసురాభరణా!

వ. అక్షమాలాకరుండు బుద్ధిసహాయుండును వివేకనిధి
యును శాంతిమంతుండును, యశస్వితుండును, వేద
పారగుండును ప్రభాకరుండును చిత్రకరుండును, స
తీమంతుండును, సనమంత్రతనూజులైనమంత్రులు,
జీవంబులుండును తీర్థంబులుండును, వృద్ధముఖ్యు
లయు విక్రమకేసరియును దంతసాంయుక్తన
యములునెలవారును, మతిమంతుండును, గణా
నిధియును వసంతకుండును నను పురోహిత
పుత్రులు మువ్వురును చిత్రవిచిత్రులై నిరంత
రంబుంబరివేష్టించి కొలువనెంత్రసాగిరి:-

మ. తెలులుందారరును వేదమార్గవిలసత్స్వర్గాభరణతత్పర
లవితోద్యానవములందు బుష్పితలతాలాస్యంబు వీక్షింపుచున్
గలకంఠీభ్రమరనినాదములఁ గర్ణప్రీతి సందిగ్ధా వ

లలఁ జేసెం జనవమి జయాంత్యజుఁడు కాంలక్ష్మి పమెపారఁగన్.

వ. ఇట్లు వినోద పరాయణుండై యున్న శిష్యుల గురుచ్ఛాయా
తలాయిన నెచ్చెలులుం దానును సుఖాసీనులై యుండు సమ
యంబున సాంద్రకుండా గ్రాంథిక నిజేష్ట వా
రలగాని పేరవ్వగిన నత్యవగాం గాండు.
వినతి నతని నాదరించి వేడ్క
రేవటికేఁగెదరని వారి నడిగిన

క. సాంద్రకుఁ డనె నలుసుమవల్
నొకసిద్ధుఁ గావివియు తనివను పునర్
సాధింపఁగఁదలఁచియు గుణ నది
సాధింపఁగ నిశ్చయించి చనుచున్నాఁడన్.

సీ. ఆది రాట్టి తనినవింధ్యాటవి లోపలఁ
గల వొప్పు శింశుపా తరువు దండ
వా(హా? రా?) తావతా ? ష్ఠం(ర్క)తన పన్నగేశ్వరు పాల
వైడూర్య కాంతియు న్వాలు వహ్ని
దీప్తి యుని మొదుదివ్యరత్నవము గల
దావా లుద్ధరియించి నాతఁడేరు
దీపులు నేలు నాదివ్యరత్నవలు (?) కేతన
(క?) నక్షీకలసిద్ధులు గలదవి పనేసు,
వాని నిప్పుడు సాధింప వేఁడుమె ...

మొంతునను బయుం నలరివమిరాశనుతుండు
సఖుని నిక్షించి వారల సమ్మతి వమున
నతని తానిట్టులని మొనత్వార్యదిరమలున్.

శా. ఏ నున్నాంత్రులుం దారువచ్చిదవయునికిప్రాంధ్రయన్నద్ధరి
త్రీ నాథాత్మజు నిచ్చు మెచ్చి కొను చుందివ్యాష్టదిక్శ్రీ [illegible]
సానంచేసిరసంబు తప్పుదవులం దాం[illegible]చియుక్తి
యానోత్తగ్రతవారుం [illegible] నుజనివింధ్యారక్షాశేశంబునన్.

గీ. పాంశు సంఛన్నమైన కూపంబుం దడవి
దాని చెరువ శింకువేంతరువృత్రిందు
నగ్ర కుంఠంబు పొండగనియాచలనివిచి
తన సనాథాలు రత్నములు గాంగనియా మవుమున.

వ. సుస్థిరాసనాంసీనుండై సాంద్రకుండు ఖదిరేంధనంబులు వెల్వొందారంగిన

క. బిగి వన్నులుం దవిగన్నులు
నగుమోము నమె ఉంగుమేనునయనానందం
బుగ న మొుక్కై
యుగశిత విప్రవమవతాం తెనరుతెంబులుమున్.

సీ. ఆవినీలవేణికా బాంధకారంబుచే
మదనాంధకారంబు పొదివితెగ
నరుణాధరాధర యధరరాగంబుచే

ధీరవజ్రాంగంబు పట్టుకొనఁగ.
చంచలనేత్రి దృగ్జాలంబు చేత
దర్పకబాణజాలంబు పర్వికొనఁగ
సురుచిరచమూచక్రయుగము చే శంబర
రిపుక్షేత్ర చక్రంబు త్రిప్పుకొనఁగ.
సల్లాపముఁ గరంగ వైశిక పల్లవుండు
ధైర్య మెదలంగ మంత్ర తంత్రము లుడుగ
తలఁపుఁ బూవుసనంగనఁ దగిలి యుండ
సంయమభ్రష్టుఁడై యుండె సాధకుండు.

వ. ఇట్లు సాధకుండు కామాతురుండై మంత్రసామర్థ్యం
బుఁ గోలుపోయిన

క. పారావతాక్షి పసుపున
పారతమం బెదరబూతకోటులు భయదా
కారత సాధకుఁ బొదివి మ
హారవమెసఁగంగ నార్చి యాగ్రహము ప్లైకి.

వ. కరకేలు వట్టి దవ్వులఁబడవైచిన వాని వెరవే
సంభ్రమించియుండ అనన్తవంశల నప్పుడవాలుడ
జియాంబ్చి వెతకి వెదకి దిక్కు మనాంది వస్త్రాభార
ణము లుంగక యింటంగారులం బారఁగానకతిరుగు
చుండ భూపాలనందనుండు కొన్ని దినంబులు నె

బలందరవితరవియుక్తనారంభాక్తయుతుడైన
రుగు సవరంగంబున

తే. గరిమాంవ్రుంతనృపబట్టినగిరిఁ తాఁగాకంఠ యుద్ధర్ ధనాత్రిగూం
సాంపాంసమరాంరసాంన్యపతినందనుఁడానదిజుల్లి యుద్ధతిర్
బాంపాలక్షితాంసి దాని వదనంబు రయంబున వృచ్చిబాంధవన
వ్యాపిహాని వెల్లరింపుచుందుటయు వాంఁడు ముదంబెసఁగంగ నవ్వుచుండె.

క. పూని యుపారణాబంధుఁడు
వైనితెలావలంబుగాంచితసవరాంశ్రీవాం
శ్రీనిధి నసనిదాంసుని
గరనీవితిరవ్యున్నాయుగాంరవ్యున్నర్.

చ. అనితారనేవేతుకిరాంతపల్లెకుండొడ్డొనిచనిసముచి
తసంభ్రావనంబులొనరించి నిజగృహంబులలొనొక్క
రమ్యసదనంబున నునిచినసుండి నాఁటనిశాసమయం
బున రత్న దీపప్రభావిలసితంబగు వస్త్రవాసంబుంగల
యుంగసుంగానునప్పుడు దైవయోగంబున

చ. శివపురి నెమ్మిగాంచి ప్రియయెుందఁగ బంధువులాద్రి
గతములదువ్విదానిమెఁడఁగట్టిరజ్జువృగాంచివిష్టి పట్టియం
శమునిసమాక్షరింపాఁడగసల్లనెచ్ఛిమబ్బటాబ్బదాసుండై
ప్రకట వినీతిమైఖక్కలుబలు రాసుతుఁడష్టుతమోదముగ్నఁడై.

వ. అత్యంతసంభ్రమంబునం బరిరంభగాంబునారం

చి యతనిఁ బునఃపునఃప్రణామంబు లాచరించి
సవిలాపంబున ననిచి వాని వరంబు వరంబు సంభావించి
నీ కీ రూపంబునకుం గారణం బెయ్యది యని యడిగినఁగ
రంబు వినయంబున నతని కిట్లనియెం.

క. ఆపన్నగంబు వేడ్కమున
నా పన్నతమి వమ్ముఁ బాసి యలజడినఁ జనా
యహాపితనాంది యయ్యెన్
నీ పురమున జేరి మేను నెఱిఁ జెడి తూంలె.

సీ. ఏ నొక్క మునుసవియింటికి నరిగి నా
కామరసమున నొం పువు సుభ్రుఁ జూచి
వెలయించి భోజనవేళ యందాఁక నా
సదినన్న శయనింపు మనిన శయ్య
నుండి చూపువు నంద నొకకన్య యవలది
ధరణిమీఁదటఁ జెక్కు డక్కఁ గాంచి
మెలఁచి గుబ్బ నెచ్చి వ్రవియింపఁ దత్కన్య
గావించి యది యుపాతంబు చేసి

గీ. యొక్క పాత్రంబు లోపల నుంచి వెడలి
యవలఁ బాతంబు గావించి యది యని నొక్క
తంబమునఁ జెప్పె యొక చేరఁ గప్పి దారి
నుంచి నిచ్చి యది నీరు దేరఁ గాఁ బిలువఁగను.

వ. అతివపలుకు శ్రోత్రశూలంబుగా నెఱింగి.

గీ. పాత్రముల నశక్యపుఁ బలు వెదుఁ బరఁ గఁ జెప్పి
యుచ్చారంబది గప్పినయాల్లు తప్పి
వేను శయ్యాన తలంబున వీను సుఖ్బి
తన్ను మానినవోవిత నలన్నయలంత.

వ. ఆ బింత యూరు గుడెంచి నేఁ జిని నవిధంబెఱుఁ
గనెఱ వేయుత్పాంతరయాంబున.

క. నా పేర నిర్గమించిన
యూ పాత్రములనొకఁ జెట్టియు ష్పవిపాత్రన్
దే పుష్పకాని మ్రుకుంపుము
నా పాప పుణ్యత వోఁకే యుడ్మనరుడు గాన్.

వ. దానిఁ గనుంగాని నిశ్చేలఁ గందుచు నాకుం బన్నినయురు
లనేవు తగిపితే యనూటు నప్పుడు భుక్తిచ్చెత్రంబున నా
క్షర బుద్ధి వ్రాసిన దాని వంతంబు బంధించి తిరిగి చికొనుచు సూ
నవి గృహారంబు నకుం జని జెట్టి యిచ్చెదనని ననతని భార్య
యొఱింగి నావి యూ నెల్లు జేసి తెకొని వున్న జంకించి
నవెఱచి యుయుర్భ్యంజంబు విడిచి పెట్టి తేపాలంబు
బునకుం జని నిద్రించితిన దియుం నది యుష్పైరంబుగాఁ
బాటించి నా బాల్యంబు జనుదెంచి యేను మయూ
రంబగు నట్లుగా నిర్మాడు మత్యంధరాంతరంబున బం

క్రింపం బోలు నేనుబద్ధాం భ్రావంబు నందిబోయలు
లచేతఁ బట్టువడియున్నంతకు ప్రవృత్తులు దుదేవరాదేవ
తితిక్ష గ్రావనిర్యుక్తుం ధన్నె భవదీయ దర్శనంబు నర్హుండౌ
ర్థుండంతనయుతినని పవికి [illegible] క్షేవిన్నపంబవధరింపుము.
నియమము నిటు.

సీ. వేగంబె యున్నావు వెరలంగ పలయుచుఁ జి
రాతులుద్భూతులుదధ్వరపాలన వెరవి
శోవంగఁ గనఁగాన్నఁ బాతియుంతురతివిటి
తలచుమయూరభావాదులు రాచి
యాంగ వాంఛంబున నేఁ గుడువ నిన్ను
తనయు కంతమున నాంతరదగ్ని
నెమలి వైయపు దురాపౌవయుండవెరవితి
రూప్యయాతనిపతి కొనఁ గుడిచయు.
నాగూరాలు పంతమునఁ గట్ట నివ్వు రాజ.
తాను బట్టినన్ను వెరవిరబహుశఃబర
బంధనముక్తి పై యాతనా గలంది
పేతుర యంబున నా పన్నవె రవి వచ్చు.

వ. తనమతమున మల్లసిల్లమవి నిర్ధమపారయుండు నుదా
నును గానన మార్గంబున నరిగి యరిగి

వ. దశవంగు చేకటిందెరువు దప్పి పదంబులు నొప్పిఁ గూరినట

సొలసి వనంబులో నను వెదకుచు వచ్చె జనకపుత్రి యనుచుఁ దగ
లవితనికా కిరవమిడెం? శరతుల భారవి భూశిలాక్షి నె
నెపమును బోవి తూర్పు దెసఁ దారకరాజు దయించె నత్తరిన్.

వ. నెలవాఁడు వంగఁ జిత్రము గనిరసఖులు వారు పూవు పట్టి యెము
గల విరి పూవులందనరి వెలి వలించినఁ దక్కులారవళుల్
తెలిపయి గవారు మోదము నఁ దద్రుపమాందయ్యుఁ బాణి దాన నా
తవియు నుదస్సియయుం దాలుగఁ గాంపుల వందుము నన్ను బాయుఁటైన్

క. ఆ మెజంబు గుడా వెరాఖ్య మిత్రుం డగు
లయలను నదృలంబు (బయలు) దలర
నర్థితాంత నప్పు దాంవిం గనులు చూడి
యెట్టులును ఉవఁ గాత వెమి యనిన.

సీ. ఆ పాముకిను వెచ్చి నందరఁ జెరబాసి
యాదవులలో మి మ్ముఁదర వితరవి
యిచ్చోట నాక్కయు నీక్షయుం దానసాధి
సుందుతెవె యుంగవె నె ?

(తే) కావిల్లి చెలులును రాసు తుండు నెమటి
నెక్కడి నుస్తవారె బూఁగఁ జెప్ప.
వనుమఁ గాంకాన్గొడ్డ యొ యాం దండపత్తిడవ
జివషీ ప్పయు నవా నాంతవసికొని సి
వట్టితరు వవ్వగద్య స్తవంత నాం౦డి.

వేఁడుకయు నిండారంబ నిచి ప్రొద్దు వేల్పులు
చిన్నెలికి రాఁగాలనవాశ్ వేఁగ దేర
నెలమిఁ బ్రొద్ది శతించా వాకిలి నొందు.

క. దశరథునకు ప్రతిభా నీశల
యులు రసయుల వారుత్ర్య పుఁబాంలతు నంతగ్
ప్రభువ్యక్తి ఫ్రతిరిభు మా మాఁ
శైలవంబుగ వారిఁ గదశిఁ జెలఁగె దవన్న నగ్.

వ. అష్టాంగ నిరస వ్యక్తిం బన్నైతి దేవరొల్లన్నటి
వినేయుకతంబున శాపవిముక్తుండ నైతావశే
తర్పన ద్వన్నంర నైతి నిప్పుడ ప్పురము మునెంద్రుండెం దెది
యున్నవాఁడని సందర్శనలు చ వేరాదతరం గిరి
తరంగులను గూచు నతండును దారును నొక్కపద్ధంబున
నరుగు సమయంబున

క. పొంగలు దాతు గుత దొంకయెల
నాఁగయలుఁ దానునను నమ్రంబున నంజనిమనిప్రా
ప్రాగంబున ముగురంగవి
వేగంబున నవతరించి వినతుంత్రైనగ్.

వ. వీఁడె మన చిత్రకరుండు వచ్చె నిట్టిచిత్రంబు నుంగలుడ
డెంది యుల్లంబు నను ల్లసిల్లుచు వానిఁబరి పాలించెనర

ధరుం బరిరంభణంబూనరింప నంగనందమము
సుంగిడి తాలంకి యసుం డెనంత దారా
క్రదెంతనాసిసుత్తై యున్న చెన్ని గడు
లాం వేరుండు చిత్రవేర్మ వదనంబునం జూ
త్రినివిపి నీశీషి చరత్వంబు వువాత్యార్జా
ర్జిగవి నననని యడిగిన. ⌊ ధర్మంబునట్

మ. అహింరాషంబు ననల్పాపాసి చనిపింధర్మరక్షాను
సమాజస్పూర్తి ప్పుత వేళూశిర్ధ ఆసురవే సత్వాధ్యు వేపాయ
స్ప్రహాందర్శిం పగ వారిం జేరం జనంగం బ్రిరాత్రి వారించిదు
స్వహావాదంబున కెద్ది పొందు వనినట్ కాంతా సంరంభుర్తె.

వ. ఒక్కపాత్రంబును నొక్కలాంఛనంబును నేను కృపాగడా
యునింబూపి.

శా. ఈపాత్రంబు నిరంతరేష్టపుపులదం బియుప్తి వారియంగనే
రూపంబైనను నిక్కవంబయ గుజ్జైరుం గారు చాటున్నరుం
శ్రీపాంవకే దాడిన ప్పర్ణ మత్పు త్పద్రనం బివ సత్తువవే విన్నై
కోపంబారంగం బోరంగా వలెసె మాకుం బాయుప్రా కుంతగన్

క. అనుటయు నతి మత్సరితట్
బెనంగెడు వారలను గాంరు బెల్లువటుబి కై
కాని యెుడ నివ్వ స్తు వు లిని
మన వము గనాచింబి మతుదిమంచి పొంగడ.

క. శ్రీరుప్రసంగతి విడువఁగఁ
బిరుపునఁ జనుదెంచిలఁగరవఁ బాటతుమాడ్కిన్
వరవస్తువులకు నెఱయుచును
సరభసగతి నలుగుఁడని నసమ్మోహ దయలు తాల్చెన్!

క. ఏవిధమునఁ గనఁ సమసత్త్వలు
గావున నెంతోరులఁ గరవఁగాఁ జాలకయా
దేవారులు దప్ప ~~[illegible]~~ రిగిన
నావలఁ బోతిరనే నెప్పు నరులు బలరాముల్!

క. క్షారతాశ్లిష్టిమలఁ బొంతొలమియుఁ
గరవలనఁ గబళించి పొందుకలుగదాడా [illegible]

క. బరగతి నా యుంజక
పురమున కరిగి శిలిఁగు వారపుంగవ వేఁకన్!

క. శ్రీందాక్షవృద్ధ కామిని
మందిరమున విడిసి తద బ్రమ తద్ధనములు పెం
పొందఁగ నిచ్చి యున స్పురి
యుందాప్పెడు కాంతగలది యాని యడుగుటయున్.

ఉ. రత్నరథుండు దాన సురరత్నము వ్రా పురిరాజు తన్వతన్
రత్నవతీసమాఖ్య వారి రత్న~~[illegible]~~ని స్రా లకుఁ జాలు కన్నకా
రత్నము వేదు లోకమున రాజితవేలలనెప్పు దుందునా
రత్న గృహంబునం దనుచు రా సుతయుంతెరు వెంత చూపినన్!

వ. నాఁటి నిశాసమయంబున నందియు పాదుకొని
ముమాసను భ్రాంతంబునఁ దదీయ శౌధంబున నమంజని
రత్నకవికి శాలికంబగు తదనంతరంబున.

క. తాఁగవి చెప్పలమెఱుఁగులు
తాఁగవి గాను పేను వదనతారిరురు వాంబుల్
రంగారఁ దల్పమునఁ న
ఉప్పొంగన నిద్రింపఁ జూచి యాత్మగతమునన్

క. నాఁగతి మమున్న నెఱుంగదని
యేంగతి పేల్పను ప్పాఁడ నేసతి నిదుర్
రాగములు సుపులనను
రాగము వృతమునో యుత్కర్షరంగ మెుదవునో!

సీ. అగ్గలమైనమా వామునన్నలన చుని నినన్.
సిగ్గన మేలుకొంచు సుదతీమణి వింతదనంబు పేక తా
నిగ్గుల కన్నుఁగవనె వృప్పుఁ జూపుల సందడింపఁగా
దగ్గఱుంనే నినా ము నిలు తమ్ముము నోఁ వరాజ్య సంపదన్!

క. అనుచుండ సౌధ పాలుఁడు
తన ప్రియు తొక్క కధ చెప్పి తద్వశకునా
కను కొలంబై కరునిం
పెన యుంగానొక్క పద్య విలుప్ల నివదివెన్.

ఉ. లాలిత రూప యౌవనవిలాసమునోవారయైతనర్చుని

లాలిత నిద్ర వొందఁగ నియాజ దటుఁగాఁగిట మేలుకొన్నగాఁ
జాలక యాత్మఁ దక్కినవిచారము లొందఁగ నూరకుండు నా
కూఁకటఁడు శ్రీరామరాజ్యము నకుర్ వెవిగాఁడెవలంబుజూడగార్.

తే. అను పలుకు పదేశము (కి) యాజ
ఘన మోదము నిగుడఁజేయఁగ దిరెదుఁత ముకం
బు నఁగాఁగిలించి యామమ్ము
నిని మెలుపారం గనేను నిద్రవెం విపినక్.

క. చంచల నేత్ర ము.ల మరఁగ
సంచలత యు సమ్మతంబు సంశయము మదిర్
ముంచిన వారి స్తన స్త్ర స్త్రిత
కంచు కి యగు నింతి యొప్పుఁగ రుద్ధల రింపక్.

ఉ. ఇచ్చ జనించు వేడ్క నొక యించుక వేడ్కద నంబు నే యయుమ్
మంచి కవేకె యసుంతి యాను మచ్చిక లగ్గలమ్మైన పాగవికర్
జొచ్చము వెనిస్సె [illegible] ముల బొందితి వెవు మురవాస విశలర్
బచ్చని వింటిదేవర (ప్ర) బ్రావము బ్రావములంగ లేం పడే!

వ. ఇట్లు యొప్పోతియును నేనును నత్యంత మోదంబు నంగం
తు నిం గృతార్థు నిం గావించి తదనంతరంబ-

క. నా వృత్తాంతము చెరును
నా వెలఁదికిఁ జెప్పి రాత్రి యంగనతాార్థర్
బ్రావజ కేళిం దేలుచు

నా విన్నాణిదల దివ సత్కర్తనంబు గడ ప్రచురన్.

ఉ॥ ఇప్పుడిదిర్ రహస్యము గనే నొనరింపఁగ బోఁటు లొక్క నాఁ

డప్పువుఁబోఁడి చన్నుఁగవ నంగజ ముద్రలు గాంచి శాంతితోఁ

జెప్పె ప్రకయలు న్నఁ దప్పును చుదిష్టువు నంజని యొకతంబునన్

జెప్పిన కాంతలాఁగల నమఁజిత్తము లొంటిల వంతవొంటఁగన్

చ. తనసుత వర్తనంబు విదితంబుగ నారయుఁ బ్రోత సోర్తుఁ బిం

చిన నది యొఁగుడెంచి యొక చెంగట నుండి రతాంతవేళ మా

నిని యడినా నేను వ్యవసాయము నిద్దుర వ్రాపఁగఁ జూచి ప్రోదివ

లనెదులు నాడు వెలయునల త్యాకర్శ్యలు వ్రాసె నిప్పుగన్.

క. అంబుజ ముఖి యుల్లాసి యూ

లంబులుగా వించి చెప్పలంకొం ఎక సమే

తాంబరుఁ బురిఁదర వుందుర

యంబున నని రాజు బ్రతుచ యంబుంబ నిచెన్.

వ. ఆ వృత్తాంతంబంత యు రాజ సదనాంతరవర్తిని

యగు నా వృద్ధ బంత చెతవిని యక్షుడను నికి యు కార్యా

బని నిశ్చయించి పాదు వారి సమస్త వాదుండ

నై తత్రయ లాంఛనంబున గాని యత్నాంబ వమలాం

ప్రియున్న సౌధంబునకుం జని సకలంబు నెఱింగించి గవ

నొసన్న ఖండ రగుచి యొ, నిస్సఁ బాసిని విం షం బైన నవుఁ

బది డొంబు లుర్వ వీఁదనే రనితాదవ భ్రాదఁ దాళితా

నిశా వర్ణని వనిన నవర్ణగు వంగరంబులంబా దివికోని
గగన గమనంబు నవ్వైప్పటి యుల్లు దేవరంగాంబ యీ
నందకం దశిత బ్రాపుంర నగి ము నవతరించి తినను బు
విన్నవించె-

గీ. భక్తి బ్రో బ్ర్యాలె వ్యాపాం నీయు బాప్య వులల్
సాకుమ ద ప టీరచంద్రు వ్యగము
దవుల బారా త్రవు పీం వట్ట తత్త్వ గావలాలొన
పతసి స్నైనె లులకుట బతికి నె సగి.

వ. మఱియు నక్కువారు నాలోకించి

క. నాయు ప్పి వు వాత్త్వరి బున
నీ యెత దేవర కు సుంత నిరపుగ సకల
శ్రీ యువ క్లైలత గాపల్లి గా
మా యత నుం గ్రావా యువాఁ దనని యుత్సు కుడ్డే.

సీ. మణివేం వు హైర్ ల్లి తి స్త్ర రత్నంధిర పదికార
సాం ఢధ లులు సంబ యువులు.
ఘనసత్త్వ బంధుర గంధర్వ సింధుర
దుర్గమసు భట సందో హంబులును,
వరధరణీ దేవ వైశ్య శూద్రాదినా
నా జాతు ముఖైన జనావళులును
నిరుపమలావణ్య సురుచిరగురా గర్వ

పరిశ్రీ పుష్పాంగ గణాం(ప్ర) కేరవములును,

గీ. సన్నుత గృహారామ వనవాటులు సత్సౌధులు.
నెఱయ యాణి నిర్మల యాలు నిష్క్రమంబు
వైత్రిలోకీ ప్రశోరాజమణఁగఁదగిన
పట్టణంబొప్పఁగ న్యాలు పంతు వేడు మంట

వ. ఇట్లు విచిత్రంబుగాఁ జిత్రకేతుండు పురంబు నిర్మించి దానికిం
జిత్రపురంబని పేరిడి యానందరాజమందిరంబునం దన
కేరకుమారుని సింహాసనాసీనునిం గావించి తానును భో
మ భవుండును గారు నా కైలాసంబునను సముచిత ప్రకారం
బునం గాలము చనుచు మఱికేన నేబ్రాను రని హాసంబుల
విశిష్టవిభవంబుల నుల్లసిల్లుచున్నంత.

మ. చెలువు గనొక్కలాఁత మును చిత్రకేతుఁడుఁ బట్టణంబుగా
వలసిన యట్టిరూపములు వ్రాయఁగ నన్నియు నిక్కవంబులై
యలవడఁ దప్పు రేరమణు దైకమలాకరుఁ డీ విచిత్రంబు బ్రా
వలయు మునేలఁ బొప్పైనను వార్తపురంబుల నెల్ల మెచ్చెసినన్.

క. ఎసఁగిన యీవార్త లవని
ముసలకవే కదవి కౌంతి వంతుండును బు
శ్రీ సవయియుండును మోదం
బొ? సఁగఁగన ? యానన్నతుమ్ముఁ గనినన్.

క. ఆ వెన్నెలలం గని యా,

స్థానంబున నున్న మఱి పతి యుండెం నదే
మానపతి యెు గాజని?
వేసలరంగ సాగింపుమింబిన వేడ్కలై
వ. సింహాసనంబు పేరు వసము బితాంసనాసీనులా
గావించి వారి వదనంబులవలోకించి మాపుల్గొంబా
సియు వారాదసబ్రంబు చేసియుబితవృత్తి మేదిరాగా
గనుకొన్నారు
క. ఆ నృపనందను బాండరి
మానస భవ్రుం జ్యోత్స్నా మదిరా పతియున్
మానవతి తిలకంబు దం? తుండన రాజు పు
రి వెరి తత్త నూజుండగు విబుధా.?
దాన్న విచారంబు సలుప నరిగెడు వేళన్.
క. విలసిత మరాళరాజీ
కలకల మెసంగంగ మెలగు కమలిని పొంతన్
గలనూపుర కింకిణీరవం
బులగా నవమై సంగనింతిమూర్తిక ననన్.
క. వారావళిలోన యశ్వం
బోరు వాలోపనకు బా(గ)ముల గను పట్టెన్
శారద నదింగా నంబడు
వారి సరోజాంతకు ట్లు లా (గ) వలు లుతిన్.

ఉ. అప్పన శాంత్రిఁ బూచి వ్యాధియుంబు నరాగమున నప్పటిల్లఁగా
నిప్పేడఁగంది యెప్పుడిడ నేరక చూండఁ గద్దె ర్షమలాల వయుఁ
త్రవ్వేడు చూపుల దీవి వచ తాంమరసాననచూచె నామదిన్
బు ద్విలు కాంచు వచ్చు దత్తుము గఁబుష్ప శరంబుల దూరు సేయఁగన్.

క. పులకలుఁ జెమరును గంపము
నెల కొన నొక మాట నందు నిలిచి ? నేనం
స్వేలప్పు ష్పబాణ బాణా
మతి తేయగుము నెట్లు కేనిఁగా మతి యని యెన్.

వ. ఏను సుమిాన కేతనోదార శరాసనా రవిదారిత మా
నసుండనగుచు బయనెలంగా బునార్కి యి యవసరంబ
గు నంతకు నగరలో నె క్కైరవసించి మదిరావతిని
జింతింపుము న్నంత నన్నాతి యుపమాతం గనుంగొని
తన సన్న సన్నల్లో జెలిక్రైవశరంబరంబు సంబా. దివి
వెందు వేంబు చందంబు ననున్న పూదం తం బూపినా
కు నిట్లనియెం.

క. ఏమిత పం బూనరించితో
మామదిరావతి(పి) యింబు మదిగదురంగా
దాపయుఁ దూలు తారిఁగస్థిర
యూమాతిక నన్ను నేము నిమ్మ నవని తేన్.

క. వెయింటికి నేవ మనో

నాయము సేఁత పుణ్యమేది నీశనందన! యని తా
నాయము ఋజ్వీ ద్రావం బున
నాయము అంతంబట్టి నాననవము వికసిల్లెన్.

ఉ. ఆలలనతా నతల్లిన
మాలికధరియింపఁ దద్రుమాళి కరకహములఁ గొని
శాలింగన మొనరించిన
యాలాఁగాంధురియు సుఖము యాంతుఁదనై తాన్.

వ. ఇట్లు త్సంత మోదా యత్తచిత్తుండనై యనన్తర
నన్నవరియించునని యున్నంత.

క. జగతీపతిఁ దనపుత్రికిఁ
దగువరుఁడని మొక్కరాచ తనయున దెచ్చుఁ దగన్
మృగనేత్ర నిశ్చువాఁడై
యుగళిత కుశలగ్న నిశ్చయము సేయువాయున్.

క. అవ్వాప్పిపిదు గుడొమ్ముఁజవి
శ్రవ్యనఁ గర్ణములు వగలఁ దాంచుటయును నవ
ల్లీవ్య గరుఁదల్లో రల్లగఁ
గ్రమ్మెరు వర వార్తిస్టె పరాకతరలఁగన్.

వ. అత్తఱిమదిరావతి పుత్తెంచిన పరిచారికయొక్కతె
యరుదెంచి నన్నారసించి యా బొట్టెటుఁ దిన యొంతిగాసాంపులు
వినుమని యిట్లనియె...

ఉ. బ్రాహ్మణవరులందరు నన్నును శబ్దాపతమూరున శిష్యునంచు నీ
వేమియుఁ జింతఁ బొందవల దిత్రియు నిన్ను వరింతు నెంతయున్
బ్రేమద విర్పనుర్గనం వరింప ఘఁ గనావదిశియ్యకొంబుగా
దానవుఁ జేంద్రుఁ డాలనను నన్నులి కిచ్చు ననాదరంబు నేఁ.

గీ. అనెరుపలుకు సుదానీకము ప్రాపుఁ జెవుల
నలరఁ జేసెడిదంబు కొండలుపలు మాన్పి
వలన మొందిన పత్రింబు నెలవు కొప్పి
నూతనాంగ పరాగంబు నూలుకొలిపె.

వ. అమ్మగువ నూపలలిని నవ్వులు వెన్నెలలు నూ
రకొల్పియున్నంతం గాని దివసంబులాగ ఉన్నదివ
సంబువచ్చియును,

సీ. రాజనిశ్చితుఁడైన రాజకుమారకుం
డభ్యసవ విద్యలంబు లతిశయిల్లఁ
నసమాన మగు కారగారలంకృతంబైన
రాజమార్గంబున రమ గదార
నానావిధ విభూషితానేక జనులు
తెలుపొందఁ దడఁ బట్టబలని కొలువ
తనకమార్గ్యవేయు వెన్నెకొలు నిబినూలు
లావమొందదెసా వృత్తరాయులు మల్ల

గీ. వివిధ నాత్మజ నాద్యనాయక విస్తరిల్లఁ

నతులవందిమాంగధజనస్తుతులుచెలంగ
(శ్రీ) తమమందిరావతీకన్యకెంత్రియాడ
వైభవైశ్వర్యస్వతులలరారవత్సూలయములు

క. ఏనాఁటి విభవములఁ గన్గని
మానసమునఁ జాలఁ గుంది మదిరావతి పై
మానిని యాస విడిచి యతి
దీనతఁ బురి వెడలి పోయి ధృతి మాలి వెసన్.

క. కాయజవేదనకోర్వక
కాయము విడువంగఁ గడఁగఁ గా దైవగతిన్
నాయున్నతాశను బుద్ధిన
సాయముఁ దువ్వుడయముఁ గాంచి వాంఛించె సఁగన్.

వ. గాఢాలింగనంబాచరించి వృత్తాంతరంబంత యడిని
యుంకించునంతంతం వలవదు నీవాల్లిదయు దల్లెవ నీకని
శ్రీంబు నుపాయంబు గఱిగెడు ననియూరడించి నీపదిన
యుల్లాసమున నుంబరితినా కధ విను మనియుల్లనియె.

గీ. ఆలు వింధ్యాద్రి(ద్రి)మయాఁ బాసి యింకి యేను
పై కెడ్ల గానంబులు దరించి యొక్కయరవి
నిందిరా మందిరంబయి యొందరాంది
శంఖ పాలా ఝ. సెంపిబ్బారు నరాజి తోరంల

తే. పలువురు బోఁటులవారను,

జలకేళి యొనర్చు వేడ్కఁ జనుదెంచిన యటు
ప్సరలయాంవన్నైకవసతిని
విలసితరూపవతి నొక్కవెలఁదిం గంటిన్.

క. అంగన కబరీమేఘము
సంగతటిద్వల్లియుఁ బూచి యనురాగముతో
సంగ (జు?) కేళిమయూరము
భంగిని సమ్మదవిఘూర్ణ భావుఁడనైతిన్.

క. ఆకాంతయు నన్నాటవి
లోకనమునఁ జూచుచుండె లోలాత్మికయై
యాకాలని వీ?ఁవె నొక్కెవము
వాకరియుప్పాటికై వద్రినంబ్రోవంబన్.

మ. గళదుద్యన్నదరంజితభ్రమరశేఖింగాలకూటచ్ఛవి
కేళిహాదంబితమందరంబువిభమ్మై కర్ణానిలాంఛిత దీ
ర్ఘులసన్నిర్ణలచామరంబులబలాకావేష్టితాభ్యంబునా
నవిగర్జిన్నైదు నాఁగజంబుగని కాంతాకాంతలం బొందఁగన్.

వ. అతిరకొరకుమని యమ్మానినిం జేరనరుగ
యేను సను,

క. అతిభీతిరాగమోహగతి
కృతకంపఘర్మదపులకితప్రసజ్జనము
స్నేతుబారఱలురాలు కాఁజేగ

నతివన నం౦గాఁగి విరచించె నతిర భసవమున్.

చ. తనుకవిఁ జొక్కి తపమున బిగి కొంగెటుఁ జేర్పుగఁ గారు నాసరా
బినయమున పంజరవిహంబునఁ జై వడి ఉల్లుకొంగిరిం
బినఁ బులకించి ఉల్లమున చెప్పఁగరాని సుఖంబుఁ జెప్పినన్
ననునె ఉఁగంగనేర తేమనంబున నేన తరువాగు బుం డితిర్

వ. ఇవ్విధంబున నభినవ సౌఖ్యంబులను భవించి మెన సతుప్రగం
గు నసద్వేశించి

సీ. ఓ తరిరాఖ! నీ తతననుత్పలలుఖన దానవస్త్రసం
చెకొని కొంగెరించి వితసిల్లుబున్ల పరా పవారితం
నీవుఁ(బ) యానవాసుల విమ్ములుఁ గాల్చి తత్కారాళ్లుస
స్త్రీ తరశకుద్ర తర సేత సుఖంబులు నిష్ఠ డెప్పుఁగాక్

వ. అని వివించి తిఁదదనంతరంబ యానానుబుంబున పారాశు
ద్వార పూరిత శీకరాసార మంథితంబైన కరదండం బాష్పసామీ
ర సంగవిసిన ఉలంతి నోసరిలంచెసి.

క. కంతరవుల వట్టికొవమ్లు
చరణాంబులు [illegible] ట్రొక్కి [illegible] చని వెనుక వెసన్
వెరవు మెయి తొరటి యురిగి
మరలి కనుంగొన కవలు స్వపవి [illegible]

క. ఏను గరితత్వ పదు నా
లోనన నెమ్మెలులు పద్య లాభమునఁ గా గుపుం

గానసమం దరిసి రేచజని
నష్టులు సేక తీగములు గాం మనోజ్ఞ.

వ. తదనంతరము ఖ్రీవేళంబు యుద్యానవనంబు సరసిజాం
తంబున నేంతయుందదవు విహారింబు యిద్దరాలం
గిన నుడెమె జంగిలు పున్నెన విలసిల్లు పున్నాగమాధవ
లనికరిగి కాంతారంబు తయుంబరిభ్రమణం బిది
నాంతంబున

తే. ఆవన బాంధ్రీనివలననారసికా నకయా తరుండనై
బ్రాహ్మణవరిత్రగ్రామ్యక్షేత్రబ్రాహ్మణులగాల్పులు బలనంత రాం
జీవవిరాజిత మండలమలు బిప్పులు విర్గు నుబోలె నేబినక్
వివరదా తం నెల దెప్పిరలు పెన్నులును లుమునిదర బిల్లులుగ్.

వ. అప్పుడు తెరువు? ఎదనానలనారుపంబున కార్యనిమిత్తముల దర్శ
నార్థంబునై యొరిగి కంబులను కుభ్ర సూచకంబులు పాడిసినసం
గసం గసంగని దననునా ష్టిప్తేద్రాంబు మన్నెన
బిల్లి తదన్యోన్యాపరుండనై పెన్న వెదలంబురింబి యు
క్త్రముసరుడెంబి నిస్సంగాంబి. నని తనవృత్తాంతంబు
జెప్పిన యునంతరంబు మనోబ్రహ్మాద్విమాన సుందరైననవ్వా
లలింబి నిదెం.

క. వనజాక్షి! కంతుసమునైయు
కనవశ్యము రేయిరుఖ్ఖు గా మురిగాలి కింం

జనిలోనెను క్కైతనుండఁగ
మనకోర్కి షవించుఁ, నిచటవసలఁగ నేలా;

ఉ. అనిపవిత్రి నస్యం దాత్రిన్యా స్వానర్థగాం నిరువురవుఁబు
ష్పు సాంయుతు గుడికిం(గ్రజ నిగక్ష్మ గ్ర్యవాంబు నన్నమ్మ్యానసిజు
వెనుక దెస్నవలవుఁజిను న్నుంతర్.

వ. నిశాయుసమయంబునం గరదీపికా ఛుసాయు తరణంబు వెలుగనాం
హాలికొ రాత్ర ఞ్జైయుపుండ వియంబున.

క. షునవాంద్య స్ఫెాంష క్షీషణా
జనవననిధినడుమల్పెన్నిసరస్సునమరు చుర్
ఖనుదిం వెనుపు ధిరావతి
యునుపవులాఁ వళ్ళ్యవెుసఁగ నంగజు గుడికిర్.

గీ. వన్ని వెలుపందఁగా నెల్లవారినిలిపి
వెుయుక్కతియు గుడి జూచ్చి బిత్తరోధ్వ చునకు.
వైయుక్కికరకవులంబులవెూడ్చి నిలిచి
కన్నునీరాల్పనిష్టునివిన్నవించె.

సీ. ఉగ్గరిత విలాసుసు నొక్కనిఁ
దగిలించి విమోచగవిన్న దవాన్య్యు తాగ్ర్
దనదనక వెలుయుఁకన్ని
వుగఁడనితగులిడుఁదిగాయె వానస్థినలోఁజె.

తే. పతిసై శవిరవాం మొఁగ్యం

బ్రాణావము విడచెదను మించిపోవదము నన్నైనన్
బ్రాణేశ్వరుఁ గంద [illegible] రన్నా? రతీ
ప్రాణేశ్వర యనుచు మాయఁ బలవించె నన్.

వ- నిర్భరతరంబగు సారసంబున నగర్భ స్వాదం
బున్నొబ్బి కంఠంబు ననురియుడు తాగుచు లు

క. బాంధవికతగ్గ ఆయుత్తవు
చాం వింగన పులకిత శిథిలమగు కేలు వొడం
గేలు తాని నయు రిపుచ్చిన
నాఁ లోఁకించిన నను నెఁకిఁయా సమయమునన్.

క. ఆనందకంప లజ్జల
నూని నమదితోఁడ వెన్ను నూర్చుచు నయ్యే
బ్ణై ననస బాష్ప గద్గద
యైన స్వాంగాంఁగి రించె నతఁను రతిన్.

వ. ఇట్లు ప్రియా రింగన సౌఖ్యాతరం గితాంతరంగుండై యా
కురంగ లోచనం గనుంగొని

క. వనజాంత నేత్ర యుడలవు
నినువెరవునఁగాను చుఁబోదు నిమిషము లోనన్
మనవారి పుణ్యదేవత
మనసిజు [illegible] మనలం గవుజాన్.

వ. అని యుపా రతింబు సమయంబున బుద్ధిసాంవా యనుండు

నన్నుం గనుంగొని యుల్లసిల్లెను.

చ. వెలఁదుక భూషణంబులును వేషము నప్పు పరంగఁ దాల్చి యే
వెలువడి పెండ్లికన్నియన వేడుక నందఱ లెన్న యేఁగె ధ్వం?
గలిజను వెళ్ళఁబోయి వెసఁగా మునిఁ దొల్లని పోయి యుంచగా
నిలుపులుగా నమ్ముఁడని నెయ్యమ [illegible] త్తిరి [illegible] గద్.

చ. కచభరము [illegible] నుందురు వలుగానిడి మందిన [illegible]
గువవములుగాఁ గగట్టుకొని కోవల భూషణావ [illegible] [illegible]
(పు) [illegible] మానసములు రాజి వెలుగంబు నఁగాంతి [illegible]
నచలగ తిర్ [illegible] లతాంగి గతిన్ [illegible] నద్.

వ. పరిజనంబులు సంభ్రమంబున నైద్యయిలు నెఱుంగక యాందార్
శిర మికృంచు కొని [illegible] సంగాంబి బయాందయు నరిగిన.

క. మంచిరావతిఁ దొలిఁ [illegible] ని మది
మదిరాగుం జేసఁగ దుర్గమందిర వామునడి।
[illegible] రాగి [illegible] ను నుండఁగ.
నది [illegible] విటెనాతని [illegible] నె.

వ. [illegible] నంత బుద్ధి సమ [illegible] యుండు మహా [illegible]
వభావము నఁ [illegible] [illegible] నని [illegible] తంత్రై యున్న
[illegible] ర [illegible] వా [illegible] యుంత
రంగంబుల [illegible] . . . . ? [illegible]
[illegible] నంబు నా [illegible] యున్న [illegible]

తుం జైతురాశ ననిన పారిస భ్రాంసి తవదనుం
డగుచు నిట్లని పలికెం.

ఉ. ఏవని తాం క్షితి స్రగరి కేఁగి న్యాపాదిత్యాది యయుందున
పొా[illegible]రి కేఁగి తల్పము ననొప్పుదు సుంగిరి యున్న యోంతనన్
భూషిరకన్నగాంధలుబిప్ప పాల్యక దాయి క్షత దైరవృత్తో
నాపన[illegible]కోమిత్రగతి యుం తలయి వలన్న దాయియుం నాగ్రకూర్కెన్

వ. ఎవ్వరు తిన వెలం దన్నక నరులన్న నదెం.

ఉ. వందఁగ నేల యుల్లవలయంత దాలవనయురాజుత స్సాత్మన్
బాందటఁగుస్సునన్నుతప బుద్ధి కివప్పినవానిఁదం [illegible] యిలా
త్మం దలపోసియుప్పునయు తండువరుండనియుం తినెమ్మతో
నందని వా[illegible] నిపంతు లవు నల్లులు సాయవాయిప్పలున్ మానవే!

క. కాపేఁగ ఖరాయు పెంతిని
యూ విద్యము ననుం తులయమత పెఁ దల పోయున్
బ్రావఖ వచ్చాయు [illegible] తు
భ్రావం బున్నతైర్యమింత వప్పు కిాలుప్రాయో!

క. మానస సభ్యవశిఖ పెఁడిమ
యెనెయుఁగనెదవి నవఁగ నేఁలతి తిర[illegible]
గ్గానిం గురుమామా మానిని
గానె రతె యున్నదనఁ గలుగదని నలేగ!

సీ. తంఖవాలాం ఖ్యానొప్పు లయిరాది పాంత.

మన్నథాకారరూపనెంతేకను మారుఁజూచి
యమళ్లముల రంగఁ జేరుచో నొకే గజంబు
విధివశంబున నమమఁబాపె వీఁతఁగదిసె.

క. కరిపతి నీశ్వరుఁ జంపిన
విరహామున నమునోర్వకే వేఁదురనై యా
మురుఁదుదగ [illegible]ప్రిన ఖిన్నుల
నురిసె[illegible] నది మొదలు యీగనున్యులనయనా.

క. నా పుత్రు నమ్ (త్రి) యయగా మది
భావించి మునుంగు వృద్ధి భావం బలరన్
నీవల్ల [illegible] భుంధరు నేనని
నా వృత్తాంతంబు జెప్పినం దెలిసివె సతీ.

క. అంగముల [illegible] వలఁ బాలయఁగ
నంగన నను గొఁ గిటొంబ యాత్మఁ గరంగన్
బొంగెదనా డెన గనఁ గాఁడి
యుంగ నయిట్టి నమఁబడి వెనతి [illegible] సతీ.

క. ఈమదిరావతి [illegible]యము
నామాటలు [illegible] బుద్ధి నాడ [illegible]గలదే
[illegible] నా [illegible]
[illegible] నిన్నులనిన్నున్.

వ. అని చెప్పిన నత్తాత సంతుష్టాంతరంగుండై [illegible]

రావణికి శస్త్రాళి నిమిత్తమది రావానవమత్త పరిజ
నప్రతి వారణ వాదులవంబు.. వత్తిగాతి నడిచె
ప్పిన నుష్ఫాంను మానిప్తా భూతతరి యుద్ధ ఆవాల స్న
ద్ధులవై యుంతులందరవి కాని కాంతారమార్గం బున
నరుగుచెం బలుమ్నలుం దివరకా రావి త్యత్రి రత్త
లమై తిపటి చెప్పిన నధ్యతరగా లయిత్తు మిత్యంద
లమ్మెద దడవంతరం బున్న బి.

క. ఆ నరవాం యుంతుల రత్నల
నేవిక వేంటార దూరవాల కి యుతయా
రెఖననపంబు నదుగా
స్త్యగాలు గది యుం వెంట చెరబుయిదురు నంతర్.

క. ఫారమె స్వారి కలి భక్తిని
నర బలి యెలుబరీవవ్వలిగా రంటాతాటలెద
స్వరవా లలుచ గుత్తిన
నరుల విరి విశ్రితిగాచయుదారాలచలురా

క. బుద్ధ్యద్ధికులంతుప సంతవెు
వర్ధన రిలాం శ్రీరాము నగరావి పసుధాదిగా
రద్దానం బందిగు మును
విదాన? గయాలతవు నారత్తువిక నిల్పింగా

క. ఘనమం (శ్రీ) యుదర నానవా.

దానవుల వైరి గ్గె?
మెరమిచి యరాలిం.

గనవుల నెంనరించి యాప్రభుపునవుంతమొదవ.

వ. అవంతు నందానానసు, సకుల బిడ్డలోపాం యానం
బు విప్రి దేవకి సాంప్తాం గదంతప్రసాదం బులాచరిం
చి శీతల తరుచ్ఛాయా నాశీనుడై యుల్లాసంబున న
తంతరు గందవు వృత్తాంతం బెఱింగింపం దదనంత
రంబ వసంత వుండు వేరయను గంబులు మొగిచి మహీ
కాంతున కిట్లనియె.

క. భూరవు బాని న్నివేదనుము,
ఘోరాటవి లోనఁ దిరుగఁ గాంచయు బోరున్
క్రూరతమీ యుఁగ నొకచే
వారిధ నంబవహారిం నతఁడొంతు కుఁడై

క. మొఱపెట్టంగ నిదైత్యుని
వెరవం తయుఁ బాసి చారవిద్యల నెల్లన్
సంధానారియా తఁడెంతయు
వెఱఁగందఁగ సొమ్ము వెల్ల వైసను నఁగు లయున్

వ. అత్యంత సంతోషంబున నవంతు వినవయ్యం బ్రహ్మ
వాటు విద్యంబులం గాని యాండి వదనాలాంసంబు
న తనపురంబున కేఁగానొకానిచోయు యలిపారదౌ

సంబులిచ్చి సంభావించె, నప్పురంబు బహువిధవినో
దాస్పదంబు.

సీ. శుకముల్ దైన నవ్వేల జాతులఁ బ్రాంచిన
భంగంబు నొందు దర్పకుని చేత
జి? సుత్తైన నప్పురి చెలువలఁ బ్రాంచిన
? మరు ? భావసంభవుని చేత
శరజన్ముఁడైన నప్పురి కామినులఁ గన్న
రాగాంధుఁడగు రతిరాజు చేత
వరదుఁడైనను నన్నగర కాంతలం గన్న
మదనాంతరంగ మదను చేత
(బ) హ్మార్త్రంబుల తమ నెల్లఁ బాయుఁ దెలుపు
వివిధ నియమంబు లెల్లను విడిచి కోల్పు
మతిరంత భోగంబుల మనది మందిరంబు.
స్వాదోల్లాస పురము.

సీ. వాటిక కాంతార్థంబు లలరి మోలికా
పరివరి తేవలి బహుమయంబు
స్వరబంధ చిత్రముల్ సకినల మంజరుల్
[illegible]ఁ గిరంబుల హారవంబు
లాలవల్లంబుల బాష్పలతాంచి
హైత్ర[illegible]లఁ బల్లు దెలు,

నిలువు టెక్కెములుగం బలయు యాలలు వాంస
తూలి తేపాన్పులు దోమ తెరలు.

సార మృగమద కర్పూర చందనములు
లలిత చీనాంబరాదులు సొంపు మీరి
వెలుగు మాణిక మనోహర శిల వెలసి
యొప్పుచుండు వారకామినుల పురమున.

వ. ఇట్టి మనోహరంబైన యింపు నప్పురంబున నుం
డి యొక్క నాఁడు శివాలయంబున కరిగి రూపవతియ
ను నర్తకి నృత్యంబు చూచుచుండ నయ్యది గవనప్పుల
గనుంగొని యంగనాయత్త చిత్తుఁడై తనయను రక్తిచె
ప్పి నాపాంతికి దూతికం బుత్తెంచిన నది వత్తర్యాంబితో
ర్ణానికోవం దత్సదనంబున కుం జనిన నది యనురాగం
బున నాతోడ సౌఖ్య భోగంబు లందఁగివి.

తే. మెప్పుడు విటులనెఁ జెర మంటుల నెవ్వరుఁ గారువే
యున్నై తవున్న నందు కాననిడాతయు వృద్ధుఁ దొత్తో
యుద్ధి నయూగేసె ప్పికొను నెందును బాయు టెకోర్టదత్తులొ
నప్పు ఉపలొప్పి నన్నుఁ ద్రి యురాంరఁ గఁబాఱు ది యంత మంత్రియొక

క. పరవరతనాఁడు నాఁటికిఁ
గడు నూత్నమువై నరతుల దాంతుకెమొ దవఁ
బడఁతియులరింప నొక్కెడఁ

బాడించి తిం(బ్రౌ) ఢ్డయునియుం పుపొంపిరిఫ్రాంచ్.
వ- నిరంతరానుమోదంబున

సంబులు పోరి పోరి.

క. కాపసిదిఁ బోరి యును నను
రూపించఁ బాపంగ వీకలు తీరం జను శరీ
యూషం పాత్రిక ది [illegible]
సాపం [illegible] మొ సర్పఁ దలఁచె యాశి దిక్కుల [illegible].

క. రూపిశి నా కుం కిడి
యాం పోలఁ తుకఁ బాపి యుద్ధ ఆతి వల పొలఁ
మోహంబు తెగుబుఁ [illegible] బ్ని
వివారెడు నీటి లోన [illegible] యు ఒకి నక్.

క. మోహము తొలఁగు యాజ్ఞ గిల్లదు
మూయు మును రంతి యాను నేను జూచ్చు తెలగాలన్
లేమి మాచ వేశ వచి లూ
మైమిన నాక కొంత [illegible] తరుచుగాఁ.

క. అంగంబు నీటి లోన వుంచు
నింగి న చూచె [illegible] యు ను నె ఆడఁ బడి వున నిం

రంగ వరదబద్ధి నెంకెమా [illegible]
శృంగమయ కాక్ష నను జై దైవవశము నన్.
క. ఆ వేను గు కాక్షను బా
వోయి యుగము నం బట్టి తెక్కి యుక్తి యాగ్రము నందే
నాయు వరం బ్రము గా [illegible] యు
పారి యం బున లోను సాక్షి యిమెలం గు దిన్నే.
వ. కొంత తడవునకు నే దేదే [illegible] త నాదంతి వే[illegible]బ
రంబు నదీ వేగంబు నసంబు విప్రా.నంబు సొచ్చిన
ఉ. బిక్షమ వాగ జంజె చేతనుండి తొయు యుచ్చు బోకేగ దెంచి యా
కాక్షని బానసాయు తప్పు దారపు జంబువు నన్ వహించి తా
నెక్కుడు [illegible] జంత్రమణి మెంత యయుం దాటి పగ నేగె నత్తర్
తెక్కలు వీను మొంతల నెఱింగితి కా నివసా బిగాబు గాదే.
వ. అంత నమ్మహా జంగమంబు లంకా ద్వీపంబున కుం
బోవు నప్పుడు తన్నరివేశి బరంబు ప్రిది విధ్రరం బడిన
నేనును బోరన నందు వెదవి తలచిరయుల వరించుకొని
యా నిలపు వాసి నలుదిక్కులుం జూచు చునరుగన
త్వంత సాంతుండు దై తన్నలు గాంద ఒరుగు దెంచిన
నిగ్గం గాంచి నీవు నదుం తప్పు ఇది లంకా నగరంబు ఇన్నాటి
కి నీవు వచ్చు టయున్నె రువని చెప్పి ~~ఏ~~మ[య]మ్ము నేలిన కరుణాని
భూషాను విభీషణుంగానుపించె దనుము రమ్మని తోడుకొ

నివోదిలు సమయంబుచేసిన నాపిం లస్వ్రరు
చాలగ గరుగించి సన్నుతుంతనైన నన్ను (బ్ర) సన్నిధి
(బ్రో)కనంబున నిరీక్షించి యుక్తుడనుండి వచ్చితనియల
తిగిన నంతట నన యొయక్కయల తిగ్బొ తగాంచి తరం
బులు వెంగుర్తి.

సీ. (ఆ) నట్టు జంబూద్వీపమునను వెలు(గు)నను
నంగనింపొందు మహాపురంబు.
నెలసి యందు అరమాత్మీశుండు సుధ్బక్తి
వరదనామమును నసేవకులకెల్ల
వరముపిమ్మ్ము మనన్నవాంఛ తపు్య నుండు దాని
నత్యంత భక్తి సేవార్చయించి
దేవదేవుంగా దేవరగారాపు
స్వామునాకుని సర్వ(జ్ఞ) ని యొద్ది వేంచ
దేవసన్నిధి నిద్రించి దివ్యపుతిరాప,
నే పుట్టినను గానిపట్టి యిటనిడిరి.
నిఖిలజ్ఞానగరత (కు) నిన్ను గడచి
బరపుణ్యమును గాంచిన ఫలమునొంది"

వ. అనిన నెంతయు సంతస్సిల్లి కనకరత్నముల
బులగు ~~[illegible]~~, కం[illegible] మ(ణి)ంబులను
గంధాంబుజంబులుదేర్చి యందగ్నాశ్న

నవ సరస ఖ్యం బహు వర్ణి యుక్తమా విభవన్న
బరాఖ్యర్గాదారాల్ప్రిబులు నపరిమితవేనవంబు
నెంసంత యుగద్దురుద్దైత్యుల సాధించి వసినిలస్యసం
తానంబును బ్రతియుంచి మదనారణ్య సర్గం
బున మోదంబున నను బ్రాంతని పంపిన [illegible]
వారును నన్నింగాని వచ్చి యునగరంబు చేరు
వను నిచి మగుచనరు గ నత్వరితవము దా యత్నాబి
త్సుంత నైనారికిని నధనంబు నెక్క వెందు వదానిబి త
త్త్వ కాంబ.

చ. వరమంల శంఖ చక్రములు లచ్చైత్తాని కౌంబ నరత్న భూషణా
త్కరములు(దాల్చి నూతన వికాసము నర్త మేలు నిపూలిల్లగా
సరసిజనాభు మోక్షిని కోసము యుంబు నవేను రూపి శ
వరసదనంబు సొమ్ములు లకులు వారాదివేత్తలు నిప్పురోల్లగా.

క. వనజాక్షుండు వచ్చెనటం
చనను మోదము తారెనది యును నవ్వు యునసంప్రా
గనము స్వతులా నరింపన
గని నా చేత జక్కరనాము గా తుకమె నగా.

గీ. నేడు మొదలుగ వరియుంతు నిస్యనింక
నెరుల చేరంగ నీ? గను జుస్తి
పుష్పకోమలయున రక్తి బోదియుంత.

మకరదంష్ట్ర యుఁ జెక్కె నామాయుఁ దగిలి

వ. ఇట్లు శరనంతనొక్క నాఁడు. — — —

— — దన కూఁతు నవేఁదుకొని యు

డియుట్ల నితొ

క. ఓ కాంతని న్నెవేఁడెద
నాకేమునకు బాంధిపాసననునను పగదే
నీకాంతుఁడు శ్రీకాంతుని
నేకాంతము నందు వేఁడి యే ప్రియు నైనన్.

శీ. ఆనుచుఁ బాత్రింపు టయుఁదనయ మ్మమాట
నాకుఁ జెప్పిన నేసమ్మనము ననగుచు
సమ్మకరదంష్ట్ర గాకుసే యంగఁదలఁచి
దానిఁ బిలిచి యేనిట్లంటి మానవేంద్ర!

సీ. ఎల్లి యేకాదశినెంత యు నిష్ఠను
స్నానదానంబులొనర్చి నీవు
పెరపలఁ జెంపల నదునేత్రా మయూండలు
నైదు గూడక టుఱుం డగల్లి గాఁగ
తలబొరగా విరిశిరమ్మలొ సాలు
సిందూరమలనలంది పాలనాక్క
యుపదంబు పూనిదిసంబర్వైరాంతి
నిన్నె నఁదెప్పించి నెమ్మితారా

నాదము గుడిపొంతఁ బ్రాలసన్నిధిఁ దొట్టి
తోరగా స్తంభమెక్కియె రివ్వున నెగయఁగ
మంత నెన్నైన పుష్పింబు లుం ఘులువిడ
యిట్టి నైపుణ్యకాడెగదా వారలెరిగి.

వ. అనుచుండె శిష్యునయ [illegible] ప్రలుకులని
బాలు బెదిరి దేవతపరాయణులై యుచ్చు విప్రులు
విన నేడు మన వతోపతనంబు గనె మము ఉమంతుంత
ని ప లికేవా రు గాన మంత నేను

పెదవి వణ్కు [illegible] బాటు
యురసి యె వ్వరింగాన కరము నియా
కాశవాణికి పలుకలు గానిశ్చయించి,

క. శాస్త్రములు మోక్షి శాంతి
స్వస్తిక మంత్రములు నెలుయ [illegible] దయలాల్
కస్త్ర [illegible]
స్తుతి చేయంగ నద్దరాత్రమున నది లెక్క —

వ. అంతకము న్నారు వ్వరు నెఱుంగకుండఁ దారకా
స్తంభంబెక్కియు న్నమకరదంష్ట్ర యయ్యవసరం
బున.

క. స్తంభాగ్రతలము నను సం
స్తంభంబున బడను బిడుదల్లాడ తల బాణీ.

గుంభినిపై నురుతేజుడు నా
యుంబ్రోరువాన యునయనుచు నతిరావయునర్.

వ. ఏలుంగిడిన నవ్వెల్లుఁగువినియు ద్యాద్రియు వువర్గ
మారీభ్రా షరాంబనుచు నవ్విశిం సుఖ వుస్తం కానస్తం
వాస్త్రైత్ర ప్రస్తుతిం [illegible] నొదేవి వారాకీర్తి నంబు
లు గ్రాంథ్యుంశ మాం విరాంగదలంపుంప వేమవ్యు
మున్నింపుమనుచునుండ నైరింప వేకముకరదం[illegible] తెంపం
బునొందుచు వుంటి యిటుల.

క. పదుపుం బడుదు [illegible]
బడతెపు పదతెపు మనుచు వారుఁబత్తింపంగా
నెరపని పలుకుల మోతలతోడు
గుతి ప్రతిరావము నం శ్ర వణస్థానము విన్నర్.

క. తెలతెల వారినఁ జారుల
గలవారంత లను జూచి కలకల నగఁగా
బలు నసుఁబొటుల శౌర్యక
యులపై నాజంతనూతియో ధైర్య యుయు నర్

వ. ఏని? గౌరంపు జలబ్ధి యబ్ధి మాగంబునఁ బతోం
బ్గాని సమాద్రానంబు నరూపిగితొనబ్రవు తసుగ్రిం
బులను బ్రవింపుచును నుండెను.

క. కమలాకరంగదగపతెపొ

త్రము గాఁదనమంత్రి వరుఁడు వెూసి ననిజమై
నమహాపురినున్నాఁడ
త్తమితోన్నతి ననుఘుఁ జగము లాడఁదొడఁగినన్.

క. ఆ ~~వా~~ర్తలు విని తత్పతి
వీవని మది నిశ్చయించి యుత్సయాలరఁగా
నావనితారత్నము నకు
నా వృత్తాంతంబుచెప్పినం (జి) యామె సఁగన్.

క. ఏనున్నేపుఁగదలి యా
పత్నానవపతి పురికిఁబోదవలెం యనఁ బూరున
పట్నిని నిమానిలయులను
తానానందము నొంది సకలధన వస్తుగ్రాంబున్

తే. దేవరగారవనర్ష్హఁ ఖిలురజేరఁగ నొక్కవనంబులోఁదిరా
తావశినన్నుదాఁకినను దగ్రుత నందఱు కన్నిరూపువై
చేవరవిర్పు ఖడ్గమునఁ జెంతఁదాదంగిన బంధులన్నెసన్
వెప్పురఁ గుర్బ్ తెచ్చుకరు వీఁకరవిర్పుఁగఁజూట్టిముట్టినన్.

క. తెగి [illegible]సుఁడు నుమఁదాఁ దఁగినఁ
బగగాని ఖడ్గహంతి కోర్బ్ పైఁబడి కొందర్
తెగఁగాఁ గొందఱు కాల్ [illegible]
నెగయుంకయుసు మెలఁగమి రుకనికయుదిమినన్.

క. చెట్టు పరియుంర నాశ్వలు

బట్టి నిగళబద్ధుఁ జేసి భామను సొమ్ములన్
ముట్టరిగాని యిచ్చెదటంచుఁ
బట్టకొనుమనుచు వచ్చె రిపుఁడు బలిమించుచుమెద్

వ. అంతనా రంభాగ్రణము   చ్ఛాటంకి ' వర
విస్మేసితివనిన నత్యంత సంతుష్ట్యంతరంగుండై జీవ
భటాంతులవలనుం గనుంగాని నేఁడు ట్టిపుట్టేదివ
సంబగు నేయుని పవిత్రివసంతము వలనుం గనుంగొని
వలయు భటవర్గంబులంగొని చనికిరాంత పవియు
ముట్టకొని మనసొం వమ్ములతోదరుపంపి సింగాని
తెంరనినన పరిమిత పరివారుండై చి(త్ర) కేరాదు
లతోదగాంధీ వెట్టినవర్గ్యయంబు ముట్టకొని

చ. అమితకిరాతవీరులఁ గృతాంతుని పొత్తికిఁ బుచ్చి
బోరరు నద్
రమణిని వర్ణనేయ మృగరాజిధనాదుల సంవినోదపాం
(త్ర)ములుగు ప(క్షు)లక్ శబరరాజమనోహరతన్యకాంవళిద్
(బ్ర)మద మేలర్పఁగైకొని ధరావరు పొంతికి వచ్చె రంత లేద్

శా. తారారానాయకబింబ రత్నకల శ్రీధారాంశ నిర్ణుద్రా
సారాత్మంకమదుగ్ధవార్ధి లహరీ సంతాననిత్య(ప్ర)భా
పారంపర్యపరాభవారభటి కు(ప్రా)ంగల్ముల ~~[illegible]~~
భాస్వద్యశా

వరశ్రేణీపరిష్కృతాఖిలదిశావాస్తీంద్రకుంభస్థలా!

క. శ్రీరామాయణభారత
పారంగరసూక్తిమార్గపద్యప్రముఖా
పారపురాణవిలోచన
గౌరవమతిధన్య! మంత్రిగణమూర్ధన్యా!

మాలిని.

శరదమృతమయూఖా[illegible]ఘతేజోమయాంగా!
వారివారపదపద్మధ్యానధన్యాంతరంగా!
నరపతినయవిద్యానర్తకీనాట్యరంగా!
పరబలతిమిరాళీభంజనోద్యత్పతంగా!

గద్యము.

ఇది శ్రీమద్వెన్నెలకంటి సూరనామాత్య
పుత్ర హారితసగోత్ర పవిత్ర సుకవిజనమైత్రీవి
ధేయ అన్నయనామధేయ ప్రణీతంబైన షోడ
శకుమారచరిత్రంబునందు ద్వితీయాశ్వాసము.

Transcribed in 1919—20 from a ms.
of MRRy V. Prabhakarasastri, Madras